CASSII MEDICI DE ANIMALIBUS MEDICAE QVAESTIONES ET PROBLEMATA, QVAE HACTENVS LVCEM NON VIDERE, INTERprete Hadriano Iunio Hornano, Medico.

PARISIIS.
Apud Chriſtianum Wechelum, ſub ſcuto Baſilienſi, in vico Iacobæo: & ſub Pegaſo, in vico Bellouacenſi. Anno
M. D. XLI.

Ornatiſsimo viro,

REIQVE MEDICAE DOCTORI CELEBERRIMO, CORNELIO RHEMMIO, olim Comitis Hochſtratani Medico, primariæ Traiecten. eccleſiæ Canonico, Hadrianus Iunius, Medicus, S. P. D.

QVum ſuperioribus diebus à me Latij donatum iure, Caſsium Medicorũ Problematum ſcriptorem, prælo tradere ſtatuiſſem, vir clariſs. cœpi mecum animo agitare, quem opellæ noſtræ patronum ac defenſorem contra dẽtatos vitilitigatorum quorũdam morſus parare deberem potiſsimum: hîc tu mihi imprimis occurriſti, cui noſtri ingenij primitias, gratæ antiquitatis exemplo, offerrem: ídque multis nominibus: tũ quia optimo iure ritéq; Medicum Medico dedicandum exiſtimarem: tum vt meam in demerendo te (qui à parẽtis mei clariſs. tui à puero nuncupatione fratris, morte, alter quaſi parens es relictus) diligentiam probarem teſtatámque facerem: tum vel maximè, quòd te cumprimis iſtarum rerum cognitione capi perſpectum haberem, vt qui nunquàm non lectites, dignum, quod in memoriæ alueos compingatur: ſemper eruditas diſſertationes & colloquia miſceas: vt nec menſa doctis condimentis careat, víxque dilabatur abſque lectionis fructu quod ſacris impẽditur tempus: imò vbique genuinis ſuis animum exaties opibus: ita vt nihil prorſus tibi cum vulgo diuitũ indoctorum (quos rectè olim Diogenes aureo onuſtas vellere pecudes vocitabat) commune eſſe patiaris: hinc adeò factum eſt, vt Principibus viris ſemper placueris: illis te ceu minimè ambiguum in re Medica oraculum, ſalutíſque ſuæ columen, vndiquaque accerſentibus: nemo non te ſalutaria medicamẽ-

torum feminā paſsim, Triptolemi in morem, ſpargere prædicet:omnes te ament,colant,proſequantur,& veluti præſens numen ſuſpiciant. Sed quid tuarum laudum præconium pertexere vltrà pergo:quin potiùs AEgyptiorum ſacrificorū morem imitari ſtudeo,qui deos ſuos inarticulata voce colere ſolebant, quò plurima cupienteis ſeſe potentia deſtitui ſignificarent.Porrò quoniam libri titulus præfert inſcriptionē Problematum, vt paucula de eorum ratione attexere non abs re fuerit fortaſſe,ita eruditis tuis illa auribus appendi, non grauatè,ſpero,feres.Problemata vocant Græci, quæ in medium proponuntur,vt in diſquiſitionem veniant,& ad calculos vocentur,omnia:idque duplici fine, vt aut doceāt quippiam,aut conſtruant:quod in Mathematicis præcipuè fit.Definiuit olim Mechanicus Carpus, teſtante Proclo,tantum inter Problema & Theorema diſcriminis, vt illud ſimplicem & illaboratam præferre propoſitionem diceret:hoc operoſam, ſolidam,atque exacto iudicio & ſcientifico compertam explorat ámque. Habet autem tres ferè potiſsimas partes Problema: vt quod in quæſtionis controuerſiam venit, primo loco proponat: deinceps illud rationibus argumentiſque conuincat, & velut ob oculos exhibeat :poſtremò quod demōſtratione aſſertum eſt,conflet atque adeò coagmentet. Occurrit interdùm (quemadmodùm attentè legenti non hunc modò, ſed & Ariſtotelis & Aphrodiſæi eiuſdem argumēti libros, patebit) vt ex demonſtratione comprobatis, obiter etiam aliud Theorema colligas,& quaſi lucro apponas: πόρισμα Græci appellant,quaſi dicas,lucrum κέρδος ἕρμαιον, ſiue acceſſorium compendium:quidam è noſtris Corollarium vocarunt. Porrò vtūtur ferè autores in hoc tradendi genere, duplici lemmatum, quæ ad demonſtrandam rē propoſitam aſſumuntur, via:quæ aut rationi conſentaneis, ac ſcientificis(ἐπιστημονικὰς illi vocant)demonſtrationibus comprobant, aut probabilibus in dubia cauſa perſuadent. Sed hæc de problematum ratione in præſens ſufficiant. Quis autem hic ſcriptor fuerit, quóve temporum tractu vixerit,nihil equidem,vt ingenuè fatear,compertum habeo.Memorat Suidas Longinum cognomento Caſsium,magni illius Porphyrii præceptorem, qui quæſtiones & problemata Homerica ſcripſerit. Citatur &

quidam

quidam Medicinæ scriptor Cassius Calpitanus. Vter verò huius sit autor libri, an alius quispiam: & an is quem Galenus libro nono de composit. medicam. secundum locos allegat, nec semel hippiatrica: malim dubium silentio transire, quã temerè asseuerando ineptię notam incurrere. Certè quisquis tãdem sit, vt non infimæ in re Medica classis, ita lectione nõ perfunctoria, sed sæpiùs iterata dignissimus est, adderẽ & æquali, cum veterum multis, nominis autoritate, ni aliorum cẽsuræ præiudiciũ dictare primus formidarem: nihil enim hîc ferè legas, quod non medicam artem è professo sapiat. Quantum verò negocii nobis hic libellus confecerit, facilè iudicabit, qui æqua censura nostram cum Gręcis versionem legendo coniunget: deprehendet enim quàm multis locis mutilus, quã plærisque mendis fuerit deformatus autor, vt diuinationi interdum potior dandus fuerit locus. Interim quamuis in vertendo me Ligurinis Momis satisfacturum non confidam: saltem nostrum qualẽcunque laboris & fidei apparatum, literatioribus, quibus ad Critolai libram syncerior eruditio expensa fuerit, non omninò improbatum iri spero. Tu itaque vir cordatiss. benigna fronte à nobis hunc libellum excipito, mole quidem exiguum, frugis verò non vulgaris: genio licet dignum tuo, vix tamen illustri tuæ dignitatis gradu, vtpote cui maiora debeantur. Interim tamen legimus frugalem paupërculæ Hecales cœnulam non aspernatum fuisse Thesea. Huius exemplo herois, vir integerrime, similiter tu facito, & opellam nostram æqui bonique consulito. Vale feliciter, & me, quod facis, amare pergito. Lutetiæ Parrhisiorum.

Ad lectorem Hexast.

Quæ Natura parens occultis symbola causis
Implicuit, nulli peruia mente satis:
Cassius hæc dextro genio dissoluit, vt æquè
Non Sphyngis nodos OEdipus Ogygiæ.
Quisquis es, exiguū lege opus, memor vt sua Iaspin
Commendet vis: non, pondus iniqua trahēs.

Caſsii medici pro-
BLEMATA, INTERPRE-
prete Hadriano Iunio Hornano.

I.

CVr rotunda vlcera difficiliùs cæteris coaleſcant? Herophili ſectatores ex demonſtrationis geometricę aſſertione, cauſam reddere conantur iſtam. Quòd & ſi circulares hulcerũ figuræ exilem deſcribere videantur ambitum, non tamen ſint reuerà tales, ſed maius quàm apparet, occupent ſpacium. Conſtat autem quò grandiora ea ſunt, hòc longius inducendæ cicatrici tempus flagitare. Conſentaneum proindè eſt, huiuſmodi hulcera, quamuis in ſpeciem exigua, ægrè curationem admittere. Rei tamẽ veritas ſecùs habet: imò maiora ea ipſa ſunt certò. Atque adeò illorum rationem quadãtenùs euertit Aſclepiades, quum prodidit, citiùs cicatricem inductum iri, ſi rotundi hulceris labra, affineiſque partes diffindas, ita vt è ſectione illa, maior reddatur hulceris regiõ. Quod è diametro Herophili ſcito repugnat. Si nanq; hulceris magnitudo, ſecundum illius præſcriptum ægræ curationis eſt cauſa: conſequens fuerat,

data eadem magnitudine, accedente deinceps è sectione & altera, multò etiam difficilius curationis opem succedere. Reddit ratione͂ hanc Asclepiades: ait enim qualibet in re quasi congenitum ac coalitum esse motum: motum autem vehementem ex ipsis rerum principiis ortum habere (principia vocando eius quod mouetur meditullium). Ad hanc rem clariùs afferendam, exempli vice, fluuiorum, ignísque motus adducit: quorum vti medio loco potior vehementiórque motus ingruit, ita & hulceribus ratio eadem haud abs re competat. Quæ verba id ferè sonant: Quandoquidem moueantur rapidiùs flumina, quâ vndantior est alueus, id autem mediæ illorum plagæ tribui indubitatum est, huc se nimirum omni aquæ vi aggerente: eademq; ratio à flamma ignis aliena non sit: hæc enim media sui parte agitatur æstuantiùs, ita vt illic loci identidem magno exultet impetu: hanc ob causam, quum rotunda vlcera in vnum quasi sint compacta, & vndiquaque intra medium ceu circino descripta, fit vt vehementiori infestentur motu. Accidit porrò motus, quum coagmentatæ quæpiam moles naturæ ductu per meatuum angustias viam affectantes prorumpunt: qua violenta eruptione, cicatricis oblitus inhibetur. His ita occurrendum: Si vehemens ista corpusculorum conglobato-

batorum moles in causa sit, quò minùs obducta coëant hulcera, certè id in vigore ętatis cõstitutis, potissimùm vsuuenire par erat: ac propterea hos ipsos tali hulcerum genere capi debere: in his etenim vt magna huiusmodi coagmentorum est vis, ita vel citissimè etiam agitantur: contrà in senio defectis, vt sunt pauca, ita & ignauo lentóque motus tractu vibrantur, & tamen in vniuersum huiusmodi istis hulcera, incurabiliora sunt. Pronunciandum igitur, quę figura in angulos quodammodò fracta constant, hulcera, citiùs cicatricem ea de causa ducere, quoniam sanæ partes sibi mutuò viciniores sunt, quà potissimùm angulo (vt ita dicam) committuntur: alioqui non ẽ quauis occasione cicatricis inductionem admittũt. Possis huius rei documentum inde accipere, quòd minori negocio curẽtur hulcera, quæ oras, vt non procul diductas, ita in speciem sanas, affectas tamen, habent: nam in rotundis integræ partes ex æquo vndiquaque distant, plus affatim, quàm in angulari figura. Quemadmodũ in circulo si statuamus paruo ab eo interuallo puncta, rectáque linea protracta ea coniungamus: idémque in altero (verbi gratia) triquetro faciamus, deinde pusillo ab angulo interstitii discrimine ea similiter vniamus: inueniemus lineam in circulo consertam, maiorem esse. Itidem

dem res habet tum in rotundis,tum in non talibus hulceribus, prout diximus. Idcirco in iis quæ angulari constituuntur figura, facilis fit cicatricis inductio:quandoquidē minùs à se mutuò dissident integræ partes:ac hulceri ad vnitatem reducendò conferunt non parum: quò fit,vt in vniuersum ab extremis cicatrix obducere se incipiat,quoniam à vicinis partibus integris opem acquirit:Contrà in rotundis ob æquale vndique incolumium à se inuicem partium dissidium, & ob ademptam illis fouendæ cicatricis occasionem, haud facilè cicatrix inducitur.

2. Cur supremæ corporis sedes,ad Nomas, hoc est,depascentia hulcera sint oportunæ: similiter & concauæ? An quia Nome putrefactio est quædam, & sensus interitus atque extinctio? Supremæ autem partes ob alimenti penuriam calore facilè destituuntur,ita vt hac de causa sensus ablationem incurrant: Concauæ verò ob humidæ in ipsis materiæ affluentem copiam, cuius occasione putredine corripiuntur.

3. Cur hulceribus sanari,vt inflammationibus discuti minuíque incipiētibus,pruritus cieantur? Respondendum, quòd familiaris succus potiores tunc obtinet: quod cùm fit,alienū ex imo exigit & exterminat. Porrò autem natura

tura,quum loco cedit quod hostile illi est & alienum,quosdam voluptatis igniculos sentit.

4. Cur hydropicus, humore abundans copioso, siti tamen afficitur? Dicemus hanc potus appetentiam in illis nasci,quoniam humidi naturalis, non aduentitii atque à natura alieni, quale ipsis cũprimis adest,torquentur desiderio. Extinguitur aũt ea appetitio, apposito,quod è natura est,humido. An quoniam naturale humidum haud in debitos distribuitur meatus ,ac conceptacula,sed forás propellitur atque exudat:quo fit,vt haud secùs ac si non biberint,siti semper affligantur.

5. Quamobrem non sitibundis, in balnei ingressu, sitis obuenit, & vice versa , quos sitis habet,ab ea liberantur? Quia siccitate oritur sitis. Proinde si balneo sitibundi indulgeamus, corpus ratione vitalis facultatis, qua præditum est, humorẽ ipsum per superficiarios cuticulareísve meatus ad se trahit,quo contingit penetralia intima, è quibus potissimùm procedit sitis,humefieri . At verò balneo indulgentibus, quos non molestat sitis , his qui in corpore est humor,per sudorem promanat: eòquòd aliam humiditatem occupare, sibíque adsciscere nequeant.

6. Cur è iocinore, liene, pulmonibúsve laborantes, in locum affectum minus difficulter

decumbũt, quum oportuerit, quâ locus affectus premitur, dolorem incrudescere? Dicendum q̃ si in contrarium latus fiat decubitus, quædam veluti pensilis oneris moles relinquitur: at dum locus patiens ita suspenditur, maior certè sentitur cruciatus.

7. Quam ob causam in accessionibus in vniuersum ferè extrema frigore capiũtur? Quia humores eò confluunt, vbi motus extat initiũ: id autem in mediis viscerum penetralibus consistit. Consentaneum est igitur, dum illò è qualibet corporis regione regurgitat humor, vt suo etiam priuentur extrema, qui ad medium ceu centrum se referat, eáq; iam spoliata, succiq; indiga, necessariò frigore corripiuntur.

8. Voluptas quasi dissolutio & corporis remissio est, id quod sensus ipse attestatur quodammodò. Quòd etiam somnus voluptatem pariat, nihil certius: nam eius quoque fidem facit experientia: nec non & poëta, qui sæpenumerò prædulcem eum nuncupat, quasi dicas vol uptatis ministrum. *Si* itaque voluptas corpus resoluit, eámque & somnus parit, quin potiùs hunc remittere, quàm, quę Methodicorum est opinio, constipare, dictitamus? Adde quòd quæ scaphâ fit agitatio, corpus resoluit, vnde et vicissitudinaria eius vibratione in somnũ proni cum voluptate quadam ferimur: hinc colligere

νήδυμος ὕπνος.

ligere eſt, remittere magis & relaxare ſomnū, quàm inhibere & reſtringere. An huic ita occurrendum, quòd non prorſus ſomni accidens ſit voluptas: ſed quòd irruente ſomno hanc ob cauſam illa oboriatur, quoniam corpus eius beneficio in priſtinum reſtituit ſtatum, recedente nimirum defatigatione, ex operis diurnis vigiliæ tempore nata. Porrò quòd non prorſus ob corporum laxationem pariatur voluptas, hinc diſcere eſt, ſitim è ſiccitate oriri: ſiccitatem verò adſtrictionem inducere, conſtat. Iam ſitibūdi ſi quandò frigidam exorbeamus, voluptate mira toti perfundimur, interim tamen præcedens conſtipatio è frigidæ commercio incrementum acceperit. Quemadmodùm verò gelidam non dicimus relaxare, eò quòd voluptatem corporibus accerſat, ita nec ſomnum idem dicemus factitare, propterea quòd voluptatis ſit author. Voluptas nanq; creatur ob dictā à nobis paulò antè cauſam. Quæ autem ſcaphâ fieri dicta fuit agitatio, vt diſcutiendis craſsioribus partibus, ita ſenſus autori ſpiritui coagmētando cōpingendóque poteſt eſſe accommoda, nimirùm turbando ſpiritum & contrahēdo, dum reliqui humores à motu ceſſant: eò verò in vnum contracto, ſomnus oboriri ſolet. Nec mirandum eſt, ſi vna eadémq; agitatio, & corpus diſcutiendo inaniat, & conſtringat ſen-

ſificum ſpiritũ,vti diximus. Quemadmodùm enim corpori affuſa calida,illud excitat:igni,extinguit:perinde & agitatio illa ſuperior, contraria poteſt efficere,cuius generis & efficaciæ nõ pauca reperias contraria.

9. Qua de cauſa in capitis vulneribus vbi eò vſque deſcenderit vulnus,vt cerebrum ambiens membrana læſa ſit,partéſque ſauciæ iam integræ cogantur, atq; ad cicatricis inductionem perueniant,tum plærunq; conuulſio oboriri ſoleat,ex qua mortem illi incurrunt? Referenda cauſa ad naturalem cerebri palpitationem concuſsionémq;, qua contingit membranam oſsibus circũpoſitis(vnde exempta fragméta ſunt)affrictu illidi, alliſamq; exulcerari: proindè facta iam exulceratione & ſordes ducente,quũ collecta illa ex hulceratione materia difflari digeríq; nequeat,propterea quòd carne iã obductæ ſint ſuperiores partes, ſimúlque quoniã denſior ſit,q̃ quę tranſmittere poſſit,cicatrix: materiam illam exulcerationis vitio collectam,in principes cerebri regiones cõcedere,eáſq; ita comprimere,vt & ſpaſmus cõſequatur, nimirùm prohibita materiæ tranſpiratione, ob cicatricis è carne â natura aliena concretæ duritiem.

10. Paſsim hoc obſeruatum eſt, inter vulnera capitis, quorum altitudinem cranii perfo-

perforatione metimur, ea plurimum minari periculi, quæ vertici, quæque syncipiti infliguntur: ex hisce tamen quæ ad cicatricem perduci contingit, faciliùs curari iis quæ in occipite extant. Dicemus syncipⁿt quę pars capitis cæteris præstat, perexilem habere subiectam membranam, vnde plus hinc esse periculi probabile est. Quòd autem vulnera ibi loci inflicta, vbi ad cicatricis inductionem deuenire possunt, minori negotio curentur, fit quia principes partes præsentius auxilium subministrant. Quæ verò in occipite extant, vt minùs portendunt discriminis, ob membranam, quã habet substratam, carnulentam: ita difficiliùs curationem admittunt, tũ quòd concordi illo partium subsidio careant, tum quòd rei venereæ vsus ea loca magis exucca reddiderit.

11. Obseruatum est & illud, in eius generis vulneribus capiti illatis, si sponte venter deiicitur, mortẽ succedere: sin ratione, salutis portendi spem. Nam sponte sua solutus aluus, quoniam affectus ratione è capite subsistentiæ suæ originem trahit, periculum intentat, vtpote affectui succumbente natura. Sin diætæ ratione aluus humecta mollescat, tenuiori reddita materia, inferiúsque concedente, capitis partes inquietatæ permanent: quò fit, vt dum nulla grauedine accumbente tentantur, curatio facilis

succe-

succedat.

12. Quamobrem è prunarum ardenti strue exurgens æstus, caput prorsus grauedine ferit: è lignis non itidem? Quoniam qui à prunis spargitur æstus, vi calorifica coarctat obturandóque constringit: at alter è lignis, habet & madoris nonnihil, cuius indicium facit fumus ipse, liquido humoris in lignis contenti argumétum prodens. Porrò carbones in vini pauxillo haud abs re fuerit extinguere, quo aboleatur omnis ex iis noxæ causa.

13. Cur potissimùm piscatores & id genus homines in mari agentes, vnguibus (pterygia vocant Græci) infestantur: quamuis verò & aliis hominibus id mali nascatur, redundat tamen plærunque in rei nauticæ deditis? Dicédum bina esse pterygiorum genera: fiunt enim partim dú caro naturaliter oculi angulo subiecta, porrigitur latiùs, atque incrementum accipit: partim quum tenuis illa oculóque circútensa membranula in callosum tuber excrescit intumescítq;: ea porrò in homine ægrè visu percipitur, ob prænimiam tenuitatem: at in animátibus cæteris potissiméq; agnis, conspicua est, vtpote crassior quàm in homine. Hæc igitur marinorum vaporum, mordacitate sua offendentium, occasione, exeditur, roditur, & in calli duritiem cum inflammatione degenerat, ita

ita vt hac ratione vnguis concretus producatur. Non ignoramus tamen pterygiorum vnũ genus, adhærescere appendicis more, alterum quasi connatum coalitúmq; esse.

14. Cur alterius tantùm oculi affectus magis irritet? An quia quum alter oculorum integer secundum naturam se habeat, moueátque, naturali ductu & æger mouetur: originem etenim ex vna eademq; basi deducunt. Hinc fit, vt ægrum oculum concors motus exasperet: affecto siquidem membro ex vsu est imprimis quiescere. Sin vterque eodem laboret tempore, tolerabilius fit malum: simul enim quietem agunt ambo, nec exacerbãtur: itaq; è quiete velocior succedit sanitatis adeptio.

15. Quam ob causam lippientibus nonnullis febris si succedat, lippitudinem soluit: nonnullis, non hoc modo non præstat, vt etiam omnifariam conciliet cæcitatem: quæ igitur est causa, vt vni opem, alteri oculi perniciem adferat? Quia febris superuenit ratione quadá & exẽplo μεταουγκρίσεως: quare si intra mediocritatẽ consistat febris, ita vt & quæ ex ea proficiscitur, μετασύγκρισις, moderata sit: emolumentũ sequitur ferê. Sin cum vehementi impressione febris inuadat, vt motus quoque eius sit vehementior, extremum sequitur nocumẽtum. Dicat etiam quispiam febrim & exiccandi natura

Μετάσυγκρισις quid, uide i calce libelli.

esse præditam,& infarciendi artubus superfluitates: illud comprobarit è siti, quæ febrienteis corripit: huius argumentum fuerit, quòd membra quæpiam ob febris superuentum excremẽtis scateant. Iam quòd lippitudinem sanet febris, est, quoniam suam arefacien di vim ista exerat, dum fluxum exiccat obortum: Eadẽ si noxam creat, infarciendo id agit planè, tum quia loca affecta fluxibus excipiundis sunt procliuiora: tum quia hosce affluxus ingestos in artubus, confirmat febris & agglutinat: atque ita ex multo humorum decubitu obfirmationeq; cæcitas nascitur.

16. Cur æstate potiùs oriatur lippitudo, q̃ reliquis anni temporibus, quum tamen ea sicca sit & calida. Par nanque erat ob siccitatem temporis conditioni congruam, fluxionem nullã exoriri: nec tamen subsidii quicquàm iidem p̃sentiscunt, ex adstrictione densatione que, quam præsens æstus efficere posset? Dicemus, licet hæc æstatem consequantur, nihilo tamen minùs plurimum lucidi aëris splendorem, oculos perstringendo lædere vehemẽtiùs, eò quòd omnis supra medium candor, disturbare, sensùsque dispergere soleat: ea de causa, quum trãquillam quietem præscribimus, loco illam obscuro delegamus, quo causam omnem motoriam subterfugiamus. Lippitudinis itaq; æstiuis diebus

diebus causa, vti demonstratum iam est, radians solis iubar existit.

17. Cur quum affinitas mutua in similitudine sit aurium inter se, vt & oculorum: oculus tamen alteri in affectu consentit, haud itidem aures? Tũ quia nõ similitudine modò conueniunt oculi, verũ & magna loci vicinia: aures verò intermedio spacio non exiguo disident. Tum quòd oculorum motus ab intrinseco principio originem trahit: auribus verò extrinsecùs is accedit.

18. Cur nonnulli quos lippitudo torsit, acutiùs videant? An non indubitatum est, lachrymam euocantia collyria, bona ratione visum dici acuere, propterea quòd ex illachrymatione, &, vt ita dicam, purgatione, illis visi clariùs cernunt? Itidem vsuuenit in lachrymantibus lippitudinis vitio, ex materiæ cuiuspiam crassæ impacta congerie natę, vt à purgatione tersiùs videant.

19. Cur quibus suffusio imminet, contingit culicum, muscarum, formicarũmque ante oculos obuersari imagines, quæq; eius generis consequi solent? An videlicet quia pro humoris concretione, simulatque coire is incipit, similia necessariò occurrunt phasmata. Adde quo tẽpore hæc humoris impressio obiicitur, facultas visoria per totum visus organũ vim suam exe-

rit: impeditur tamen obstaculo iis in locis, vbi potissimè humoris concrementum incubuit: qualis igitur humoris primo congelati figura extiterit, tales se rerum externarum ingerunt imagines.

20. Quamobrem oscitãtes minùs audiunt? Quoniam in maxillarũ diductu, auditus concidit instrumentum & comprimitur: simúlque circumuenitur & interpellatur spiritus. Hinc sonori in auribus strepitus gignuntur. Interclusо itaque externi aëris ingressu, aures suo in excipiendo sono nequeunt fungi munere.

21. Cur aureis oriculario specillo, aliôve instrumento, fodientibus nobis, tussis interdùm moueatur, non aliter ac irritata arteria? An quia multa sit non vocali modo arteriæ cũ auribus affinitas: sed etiam membris inter se: ita vt consensus ratione, vocis afficiatur organum. Excitatur porrò tussicula in vocali arteria.

22. Quam ob causam inter capitis dolore laborãtes, alii acutè voces persentiscũt: alii omnino ne audiunt quidem? An nimirùm, si capitis dolores ita molestent vehementer, vt maior fiat infarctio & obstructio, pręsertim si vertigo quædam præcesserit, contingit non ritè mentem se habere: Mens porrò est quę videt, quæ audit, vt veterum quispiam extulit. Quò

Νοῦς ὁρᾷ, νοῦς ἀκούει. Epicharmus.

fit

fit vt mente vitiosè habente sese vocem àquopiam æditam excipere nequeamus, nec iniuria.

23. Cur surdi per nareis vocem reddant? In confesso est, quòd ex priori affectione, alterius per consensum participes fiunt, dum quantum possunt aures dilatant: quibus diductis etiam narium spiracula laxiora redduntur, & intercapedine non parua dissidentia permanent. Proinde dum spiritus per laxam illam capacitatem fertur, haud difficulter sonus quispiam afformatur.

24. Cur multus somnus & peruigilium, capiti grauitatem concilient? Certè non dicemus ab illis noxam corpori accedere, quâ sunt excessus. Nec enim id quærimus, cur à contrariis læ datur caput, verùm quam ob causam oboriatur idem ad amussim symptoma, è somni tum nimia frequentia, tum immodica raritate, quæ inter se pugnant? Dicemus igitur ex multo somno hoc fieri, quoniam transmissa ad caput materia, ob adstrictionem somni ratione factam, exhalare, transpirareq; nõ posit. In peruigilio verò idem constituitur hac de causa, quia rarefactis, propter functiones per vigiliam obitas, humoribus, in sublime, siue mauis, ad caput efferuntur vapores quidam caput grauantes. Est autem ratio, vt dum plus satis ob cõtinuam vi-

gilātiam tenuis redditur materia, maior etiam fiat eius transmissio: nec absonum est, haud ritè distribui, propter vigiliarum assiduitatem, alimonias, sed vitiari eas corrumpíque: hinc adeò fit, vt non tātùm multitudinis, sed prauæ etiam qualitatis occasione, vapores ad caput repentes, id distendant grauentq́.

25\. Cur sub lucente luna, vigiles quantumuis diu multùmque moram trahant, nihil offēduntur, dormientibus verò caput obstruitur? Quam igitur huius rei afferemus causam, quòd in luna somnum capientes, capitis grauitatē incurrant, cùm eius calidum simul & humidum sit iubar? An hoc contingit quòd in modum ictus punctúsve somno sepultos lunæ radii feriant, quippe quibus cum humiditate coniuncta est grauitas: quemadmodùm fit vbi cum impressione scaturigines prorumpunt: tum enim ob impressionē illam, ictus ritu affluxus prouenit, ita vt constipatio potiùs quàm laxitas sequatur: ita euenit etiam, vt lunæ lumine cum grauitate ob superiorem causam ingruente, impactio siue grauitas gignatur, conferente huc & ea quæ ex somno proficiscitur obstructione.

26\. Qua de causa qui placido vtuntur motu, si capitis anteà teneantur grauedine, ab ea post motum liberantur: at qui cursu proni ferun-

runtur, etiamsi nullum præcesserit grauitatis indicium, incurrunt eam tamen à motu? Dicemus his quibus moderatus obitur motus, paulatim ad ima omne & alimentorum & excrementorum genus discedere atque detrahi. Cæterùm qui violẽto & extorto exercitationis genere vtuntur, etiam reuerberationes refractúsq; quosdam contingere: vt nimirùm delabens ad imas partes materia remittatur sursùm cum repercussione quadam: non aliter ac res habet in rotũdis molibus solo illisis, quas si placidè in pauimentum demittas, nullo facto resultu restant. Sin vi solo impingas, in altum resiliunt: quemadmodùm in pilis videre est. Eadẽ prorsus de cursoribus est ratio, materia nimirũ sursùm cum renisu relata. Prætereà cõtingit in violento motu spiritum & retineri & intẽdi, adeò vt hac de causa grauedo nascatur.

27. Cur in rectum qui fiunt motus, vertiginẽ non pariunt, quum circulares in gyrum cursus id faciant: in tantum vt arbitrentur isti omnia exteriora secum rotatu circumagi? Dicemus rectos motus non prohibere materiei transpiratum, circulares verò non permittere eam dif flari, irruente nimirùm cum turbinis impetu, aëre, & transpirationem inhibente. Adde q; motui corporeo respõdet ad vnguem circularis in nobis humorum motus: hi nanque cum

corpo-

corpore ſimul circumacti, occluſa perſpirandi via, ob rationem memoratam, poſtquàm motus cauſa quieſcit, in orbem iam tum moueri incipiunt: vnde talis motus in cauſa eſt, cur humores præter naturam aliquid concipiant, ac repræſentari credãt. Sic auriginoſi externos imaginantur colores pro affectus in oculis conſiſtentis rationis. Itidem qui ſuffuſione laborãt, nihil non ſubrubrum autumant. Ita quoque in circulari fit motu, vt omnia in gyrum rapi credantur: agitato ſiquidem qui in oculo eſt humore, iam tum fit vt is ſequatur conceptus atque imaginaria arbitratio. Porrò oculus, vt pro confeſſo habetur, humores continet, aqueum (qui lachrymarum fons eſt) cryſtallinum, & vitreum: iſtique omnes tranſlucidi ſunt & albidi. Prætereà prima tunica alba eſt, at in tenuitatem deſinit in oculi medio, vbi nigrum cernitur, non tamen colore, vt dicimus, eſt candida, verùm tota pellucida, etiam eo in loco. Nec illud ignotum eſt, quòd ſecunda tunica, atra naturâ exiſtens, corneæ ſit ſubſtrata, non toti tamen. Relicta enim eſt plaga perſpicua, qua ſe viſus exerere poſsit, quo in loco pupilla eſt. Ex his omnibus ſimul coactis quæſtionis ratio eluceſcit.

28. Cur quibus ſuperior inferiórve palpebra deprimitur, geminari obiecta videantur, quod

quod ebriis potissimùm accidit? Fit quia visorius spiritus distractus diuiditur. Id autē quodammodò euenit citra depressionem, vt spiritus ex vtroque oculo promanantes, dū in rem subiectā ingruunt, pariter obtueantur. Quādò verò alter oculorū deprimitur, non iam amplius in rem subiectā pariter, sed dispartitò ac seorsùm quilibet, appellunt. Huius, si placet, ita posis documentū capere. Apposito siquidem qui oculum premat digito, si alterum non pressum scilicet, obiecta manu præcludas, euanescet gemina obiectorum apparitio, quātumcunque depressare pergas. Hinc patet spiritus visifici separationē distractionémve pro causa habendā: sicut & ebriis multiplici res obuersantes varietate spectantur.

29. Cur sub aquis vocem non excipimus, æquè vt per parietes: quamuis horum intersepimenta coactiora sint & duriora? Quia naturam habet aqua peculiarem, vt aër subire vel depressus nequeat, at quādò per parietem loquimur, eò ꝙ auribus nihil incumbat oneris, verisimiliter certè aëre ex aduerso verberato, traiicientéque per intermedium parietis aërem, fit, vt percellatur iste: atque hinc verba excipimus.

30. Quamobrem in acutorum morborum declinatione parotides ferè nascātur (quas sunt

qui διοσκούρους, hoc eſt, geminos etiam appellãt, â fauſto, vt arbitror, ſalutis oſtento) eæq; à malo abſoluunt. Non fugit nos in morbis grauibus, quædam veluti illorum proœmia, vt inappetentias, oriri: attamen vbi robur colligi confirmaríque incipit, appetentes plus aliquanto redduntur ægri, oblatóque iam alimento vberiori, maxillas mouere coguntur: dúmque in mandendo rictus diducitur, naſci ſolet inflãmatio: ex eius autem in loco obfirmatione, parotis ſuppullulat.

31. Aurium inuerſæ fibræ, mortem in acutis morbis portendunt. Cauſa eſt iſta. Emortuo enim illic ſanguine, par eſt, plus ariditatis eas partes contrahere. Naturâ etenim ſanguinis habent perquàm parũ. Eadem autem iſtud fit ratione, qua in chordis ſolet. His ſiquidem vt humoris deliquium, contractionis eſt cauſa, ſic in aurium fibris quoq; aſſolet.

32. Cur mellis fauus primordio amarus, dulcedinem perfectus contrahat? Quia magna indicatur naturæ ad contrarium mutatio: quũ præſertim fauus cùm dulcis, tum amarus ad amuſſim, in ſuo genere abſolutus extiterit.

33. Cur in facie vari prodeant ferè in ipſo ætatis flore vigoreq; (quapropter & ἀκμάς, id eſt, vigores, idiotarum vulgus eos nuncupat) hi profectò, vt totam faciem, quod diximus, occupant,

pant,ita circa nares ſcaturiunt liberaliùs. Manifeſtum eſt id augmenti ratione fieri, nam vigoris tempore appoſitio & agglutinatio ex alimentis validiùs ſuccedit. Iam quum quælibet particula vi inſita portioné alimoniæ ſibi tráſmiſſam conficit, facies tota potiſsiméque nariũ loca alimentum ſibi naturæ diſpenſatione diſtributum, in carnem conuertere nequeunt, eáque ratione efficitur, vt reliquum eò delati humoris alienam à natura ſubeat qualitatem. Quòd autem nuditas partium tenui inductarum carnis mole, in cauſa ſit, vt vari generentur, indiciò eſt, quòd in labris, ob eorum carnulentiam, non erumpunt.

34. In diſquiſitionem venit, cur gelida naribus ſanguine manantibus affuſa, maior interdùm ſãguinis profluxus ſuccedat, quum tamen frigida cogat natura et inſpiſſet? Dicendum, ꝙ quoniam loca narium & vaſa teneriora ſunt et molliuſcula, accidit, dum fit conſtipatio, nonnulla ex iis obſtipari & arctata concidere, nonnulla verò diſtendi laxaríque: nam quo magis partes quę obſtruuntur, in ſe contractæ redeũt: eò ampliùs vicinæ diducuntur, ita vt diſtenſionis ratione, vaſa adiacentia ſe reſoluãt. An quia prona exiſtente ad profluuium natura, aqua affuſa corpus eadem imbuit affectione, refricás quaſi memoriá illi, quod ex aqua originé

d ii du-

ducat, quò fit vt profluuium sequatur.

35. Cur suffimenta aromatum, meliùs excipiant procul ab igne, vnde vapor aromatum surgit, semoti stantes, quàm è propinquo? Constat manifesto fragrantiam vim acquirere ambienti commixtam aëri: Sic enim & poëta dixit:

Iliados δ. A ruinæ nidor fumo subit actus Olympum.

Nec caret ratione, quòd è longinquo odoris fragrantia, rectiùs sentiatur: tenuior siquidem ille redditus, sensum commodiùs mouet & afficit.

36. Cur in sternuendo laborantes, si ad solis iubar faciem obuertamus, succedit sternutatio? Ratio est, quia solis radius intestinã narium regionem perstringens, perinde ac festuca immissa, sternutamentum citat, meatus stimulando. An quia sternutatio fit, spiritu nares & subeũte & sollicitante. At solis radius eas calefaciendo, plus exhalare facit, spirituíque opẽ fert, qui adaucto robore, sternutamentum irritatione accelerat.

37. Cur sternutatio raró semel, raró etiam multoties oboriatur, sed frequentius binis vicibus? Causa in promptu est: nam quum bina sint narium foramina, & sternutamentum fiat excutiente se spiritu, fit, vt alteram narem permeãte sternutamento, sequatur & alterum.

38. Quærat quiſpiam,qua de cauſa in artuum ruptura, oſſe obliquè diſſecto diruptóque, intus in eo immiſſo caro viſitur, quæ intermediam oſsium'molem impleat, ſitque oſsis vice:at in ægylope, oſſe comminuto diffractóque,regio illa carnem non producit? An quoniam artuum oſſa, vt plus habent circumpoſitum molis,ita alioqui continua ſibi mutuò adhæreſcunt,nec multùm à ſe inuicem dιſsidēt. At narium partes,vt exigua carnium mole ſũt ſuffultæ,ita non ſimiliter vt oſſa,ſpacium vacuum habent intermedium.

39. Cur gelido exiſtente aêre, tenuis valdè humoris affatim per narium ſpiracula prodit, quum frιgus cogere inſpiſſareq; eum oportuerit? Quia magna per faciem fit conſtipatio, ſicq; quaſi in morem percolationis à vicinis foraminum partibus, tenuis humor trāſmittitur, atque exprimitur.

40. Quur offenſo mēbro, vicina loca non afficiuntur ſimul, at ſemotiora, eadem corripiuntur affectione:vt læſis pedibus,inguina? Aſclepiades libro de hulceribus ait: ad iſta loca materiam per initia deferri, cuius quantum ea capere poſſunt,tantum illuc decumbere: iis deinde repletis, nec alterius affluxus capacibus, materiem delatā repulſâque loci ſuggillatam à plenis partibus,effluere,alióque ferri: repertóq;

forte loco concauo, in eum subsidere: Id quod & aquæ vsuuenire solet, quæ donec per planũ fertur, æqualem seruat motum, sin lacunã fortuitò reperiát, ibi restitat. Idem etiam humori in locum ictum affluenti vsuuenit, quantum enim is capit, tantundem illi materiæ transmittitur: reliquum in cauas partes, potissimũmque in raræ meatuum texturæ inguina sese exonerat, eáque in tumorem attollit. Est quidem hęc non absurda responsio. Posset tamen in causã quis vocare, neruorũ imbecillitatem facili momento offensam. Constat enim neruos citiùs quàm reliquas corporis partes, cum membris affectis simul per consensum affici, ob nãturã quam habent mirè ad patiendum oportunam. Proptereà etiam in capitis hulceribus, strumæ glãdulis in duritiem abeuntibus, circa ceruicem conflãtur: nec non sub alis bubones, extãtibus mànuum hulceribus, exoriuntur.

41. Cur à dextra capitis regione, fauciata membrana, quam menyngem vocant, sinistra pars resolutionem incurrit: sin à læua id contingat parte, dextram paralysis manet? Referenda est causa ad neruorum, originem suam è cerebri basi trahentium, situm. Hi nanque se inuicem decussant. Siquidem à dextra basis parte exorti, in læuum capitis sinum feruntur: qui à læua, in aduersũ: ita vt eorũ situs decussatim concur-

Decussare, i modũ, x, literæ secare.

concurrat. Nil mirũ igitur ſi vulnerata dextræ partis membrana, ſiniſtrã reſolui contingat, ſic vice verſa de altera dicendum.

42. Cur in prælio vulneris reſpectum, caſus ſequitur? Obſeruatum eſt enim pro membri ſaucii ratione, hominem labi, puta, ſi vulnus anteriori ſit exceptum parte, haud continget in tergum corruere. Dicemus quòd quã in partem natura veluti claudicat atque adeò inflectitur, in eam prona fertur: verbi gratia, Conſtituatur in quodam æquilibrio corpus, propoſitum habens, neutram in partem vergere: tum fortè aliquid in illud impingens, vel leui momento impellat: certè quò inclinabit, huc concidet. Idem in parietibus propendentibus vſuuenit: quibus fulciendis & in rectum ſtatum reſtituendis, ſi quid opponas moliminis, eò videbis illos delabi, quo vergentes ruinã minabãtur, præſertim ſi in renitẽdo violentiùs paulò conquaſſaris.

43. Qua ratione viuis corporibus combuſtis papulæ exurgunt, mortuis nequaquam? Dicemus in viuis, per totum corporis ambitum ſpiritus eſſe diſperſos, in defunctis non ita. An quia mortuorum corpora dura ſunt & rigida: at viuorum eiuſmodi ſunt, vt augmentum accipere in latum & extendi queant, itaque admoto igne, fit quædam liquorum ad cutim attractio, vnde oriuntur papulæ: quæ in mortuis idcircò

circò non emergunt, quia deficit ſubſtantifica illarum qualitas.

44. Cur ſolum ſternutamentum iis qui integra conſtant valetudine, noctu aut omninò non fit, aut certè rarò: reliqua, ferè dixerim, omnia ex æquo & interdiu & noctu? An quia ſternutamentum à calore, eum mouente locum vnde proficiſcitur, fieri ſolet: quapropter vbi ſternuere placet, ſoli faciem obiicimus. Dormientibus verò nobis calor reuocatur, & intùs coërcetur: ex quo imæ dormientium partes incaleſcunt ampliùs. Haud miuria ergo, ſi è capite calore (qui eius loci humores mouere naturâ eſt comparatus) ceſsim eunte, non ſternutemus, ad quam humorum eruptionem, ſternutamentum ſuccedit. Itaque noctu non obuenire illud par eſt.

45. Cur perfricato oculo ſternutare ceſſamus? An quia ſic humor reſpirat. Lachrymam enim poſt frictionem extrudit oculus: hic autē cōfricatus, plus caloris ſibi contrahit, q̄ nares contineant. Quò fit, vt ſi naſum quoq; ipſum fricādo atteras, ſternutamentum deſiſtat.

46. Cur ſenes inediam tolerent, non pueri? Quia ægrè ſe mouet ſenectus, vtpote calore deſtituta. Pueri verò vt plurimū habent innati caloris, ita plurimo etiam agitantur motu: Motus autem diſcutit atq; digerit: at enimuerò quibus

bus ſubſtátia diſcutitur atque effluit, hi alimēto opus habent.

47. Cur mortuis, quandò omnia membra relaxantur, ſoli teſtes ſurſum reuelluntur? Quoniam fugiente ſpiritu, ſemen excurrit: id autem excerni ſolet retractis teſtibus, quamob rem iam tum illi à ſuperante frigore rigentes, ita perſiſtunt.

48. Cur ebrioſi ignobilius vinum potát auidiùs? Quia multibibi magnos crebróſque habent corporis meatus. Per grandeis itaque poros vinum generoſum tenue exiſtens, citra inhibitionem diffluit. At ignobile, craſſum quum ſit, reſtitat, atque permanet, ac tum demùm voluptatem è ſe præſtare videtur.

49. Cur iratis rubore ſuffunditur vultus, timidis impalleſcit? Ira nanque ſubita & conferta ſpiritus exundatio eſt & excurſus. Metus verò retractio: vbi itaq; is ſpiritus plurimus eſt, inflámat: vbi deficit, calore priuat.

50. Cur prouectiorum ætate aliqui calueſcunt, aliqui minimè? Quoniam aliis alii caloris plus habent: Frigidi verò haud lætum nutriunt capillitium.

51. Cur prodigioſæ formæ homines, plærunq; etiam emota ſint mente? Quia corpori conſentit anima, vt animæ corpus.

52. Cur magna hulcera in curatione quan-

dò repurgātur, lętalia existunt? Quia per mul tos poros sensum fugienteis, animalis spiritus transpirat.

53. Cur æstuoso tempore, qui stata vice recurrentibus infestantur febribus, horrore concutiuntur? Quia rarefactis poris, expirat calor natiuus: constipatis, intùs obseratur. Cedente itaque, qui in nobis est calore, succedit frigus. Horror autem contracto ob frigus corpore, gignitur.

54. Cur solidum cibum deglutientes, suffocamur? Quia gula, quæ per longum tractũ ad ventriculi os decurrit, ex turundæ ingestione prorsus suffarcinata, arteriá premendo, spiritus inhibet transitum.

55. Quam ob causam terra cādida vt plurimum est sterilis: nigra, ferax? Quoniam illa frigidioris est naturæ: hæc caloris habet abundè. Adde quòd illa reptilia procreat, quæ frigidi sunt temperamenti: hæc frugeis, quæ calidi. Quocircà & inter fœminas fuscæ, magna ex parte fœcundæ sunt, ob calidi natiui vberiorem copiam.

56. Cur infantes vehementiùs febri afflictantur? Quoniam plurimo calore natiuo abundát. Est autem febris, innati caloris intentio & augmentum.

57. Cur ossa in tophum (πῶρον vocant illi) cal-

callescere, argumento est, fasciarum cruenta tinctura, licet citra vulnus fractura constet? Quoniam vbi tophus coït, sanguinis aspergines in spongiosis ossium cauernulis sparsim disseminatas, protrudit atque exprimit.

58. Quis tophi indurescendi coälescendíque est modus? Hic videlicet, Substantia ex alimento mutata, & in ossium extremas crepidines delata, tophum (πῶρον intellige) concrescere facit : quemadmodùm enim in naribus hæc ipsa nutrimenti mutatio, in muccum abit, in vberibus, in lac : Sic in ossibus cogitur tophus, ob talem nimirùm formationem naturámque particularum : membra siquidem pro sui natura assimilare sibi nutrimentũ sunt cõparata, velut in diuiti varietate fruticum horto contingit: qui aquam hortulum perrigantem, pro sua quilibet natura, exugendo attrahunt. Sic Absinthium aquę illectæ aspergìnem in suam assimilat naturam: Similiter ocymum et reliquæ id genus hærbæ. Adducit aliam rationẽ Andreas Carystius, quod scilicet medulla, ossium fistulis concauis affusa, eorúmque dissectorum labris conglutinata, demúmque lapidescens, in tophum abit.

59. Cur correpti Cholera, augescente increscentéque ventriculi tensione, crura tibiásque contrahunt? Dicemus, quòd Cholera,

ſtomachi, qui naturâ neruoſus exiſtit, paſsio ſit. Itaque optimo iure is tenſione laborãs, muſculos corporis, in quos neruorũ origines propagãtur, ſimul afficit.

60. Quamobrem, quibus oculi adſtrictoria vi prædito collyrio ſunt inuncti, clauſis iis, minùs adſtrictione cruciãtur: apertis, vehementiùs? Quoniam obſeratæ palpebræ corneam tunicã ſinunt quietem agere: dum igitur quiete fruitur oculi globus, inunctum collyrium meatus obducendo illinẽdóque, minorem ſuæ adſtrictionis ſenſum præbere poteſt. At diductis iã palpebris hiantibúſque, nil mirum ſi adſtrictionis ſenſus magis vigeat: quandoquidem continuo motu bulbus ſeu pila oculi in palpebras illiſus calorem excitat: quo facto ſenſum fugientes meatus laxantur dilatantúrq;, quibus dilatatis, exilia ſenſúmque latentia (vt ita dixerim) collyrii corpuſcula, imprimi neceſsũ eſt, vnde adſtrictionis ſẽſus geminatur. An quia in diducendo oculo poſt inunctionem, obligatũ oculi pilæ collyrium, tenuius redditur? Semper etenim quæ motu vibrantur, accommoda ſunt & à natura comparata, vti tenuari poſſint. Quò igitur tenuatur illud magis magíſq;, eò validiorem adſtrictionis ſenſum ſuppeditat.

61. Cur phrenitici & furioſi in paroxyſmis robuſtiores ſint, viréſque habeant auctas? Dixeri-

xerimus ob mentis alienationẽ ferociores reddi: habent autem corpus ad perſpiratum malè comparatum, idq; ex vehementi adſtrictione. Hinc adeò fit, vt quum abſoluuntur liberẽtúrq;, viribus deficiãt, non deuicti ſcilicetà potiori cauſa, ſed ob adſtrictionem remiſſam.

62. Cur qui ſinapi oblinuntur, eo aqua ſubacto tritóque rubeſcunt ampliùs: ſin cum aceto permolatur, non tãtundem officii ęgris pręſtat? Dicendum non carere id ratione, quòd eo ex aceto inuncti, minorem ſcarificationem, rubedinémque minus cruentam percipiãt: his etenim vt cutis ſuperficiem adſtringit, ita illam meatuum ex eo natam obſtructionem illinit, & (vt ſic dixerim) læuigat: qua ratione omnis ſinapi ademptus eſt locus, quò ſe induat, ad pentandos poros. An quia acredo ſinapis, admixtione aceti hebeſcit, & obtunditur? Hæ nanque ſibi mutuò conſertæ qualitates, proprium qualitatis caput hoc ipſo vitiant, quòd ſuam quodlibet ſimplex vim exuat. Quod ipſum & in Oxycrato, quã poſcam vocamus, eſt animaduerterẽ. Nam quum ex aceto & gelida tẽperatis ſimul conſtet, ſummas ſuas qualitates ex hoc temperamentorum complexu perdit, & præter illas alia quædam conflatur qualitas. At enimuerò qui ſinapi inuoluuntur aqua ſubacto, rubedine coloratiori imbuun-

tur, hac de causa, quoniam aqua læuoris sui ratione, & humectatoriæ facultatis, dilatans poros ratione non sensu cognoscibiles, viam sinapi, qua se altiùs insinuet, aperit: est autem calidum sinapi, vt prædiximus, & ampliandis meatibus conducit. Merito itaque quibus ex aceto sinapi corpus inungitur, minùs cruento suffũduntur rubore: quibus verò ex aqua, magis.

63. Cur aqua pluuia, si vel à mari sit hausta dulcis nihilominùs existat? Dixerim ꝙ aqua marina suapte quidem natura salsa est, talis aũt grauis est: habet tamen mare fluuios in ipsum sese insinuantes: quos verisimile est supernatare. Aër itaque aquę è mari haustu attractæ partem non crassiorem, sed tenuiorem, quæ dulcis est, ad se rapit. Non igitur abs ratione est, si pluuialis aqua, licet è mari excepta, dulcis permanet. An quòd aër rapida sua vi, ipsam marinã dum haustu attrahitur, commouet, quo motu tenuior efficitur: quæ nanq; in motu sunt, procliuem habent ad tenuitatem naturam. Quod autem tenue est, etiam dulce: vt è contrario vnda marina, salsa, vt quæ crassis constet partibus. Hac itaque de causa aqua pluuia dulcis est.

64. Cur aqua marina diutiùs excocta naturam quam habet salsam exuit, dulcísque remanet: debet autem ad tertias decoqui? Dicemus

mus marinam aquam è craſsis conſtantem partibus, illis vi ignis ſeparatis, tenuem effici: proinde, facto hoc alterationis momento, quod è craſſa in tenuem abeundo, priorem exuerit qualitatem atque reiecerit, è ſalſa dulcem fieri.

65. Cur feruenti inflammatione oculorum laborantibus, aſpredinis cuiuſdam ſenſus oboritur? An lippitudinis ſuperuentu ſuperiorem ſubeuntis palpebrā aſpritudo naſcitur. An quia vaſa quæ intus errabundê nullo ordine palpebram percurrunt, in gibbum quodammodò attolluntur, ita vt hac ratione ſalebroſa illa aſpredo conſequatur.

66. Cur oculo lippitudo oboritur? An quia membranis oculi vehementer quaſi ex aduſtione inflammatis: idq; calore, qui ex imo diſcuti digerique debebat, ob repletionem atque ægram meatuum tranſpirationem, inhibito: ea naſcitur. An quoniam qui ſecundum naturam oculo inſunt humores, exarefacti, & quodammodò propter loci ardorem retorridi, lippitudinem creant.

67. Qua de cauſa in febrientibus alteratur pulſus? Quoniam ſpiritus innatus, quum relicto naturali & ſymmetro ſtatu, redundat, & à calore intrinſeco diuiditur tenuatúrque, ac leuitatis occaſione concitam acquirit celeritatem, non pulſui tantùm, ſed & ipſi reſpiratio-

ni

ni alterationem inducit.

68. Cur cutis ſuperficiem febrientes hulceroſam habent? Quoniam attrita carne, excitatas è frictione tuberculorum anſulas, indignè fert illa. Quemadmodùm & in aliqua corporis particula inflammatione correpta ſolet accidere.

69. Cur pallent febrientes? An ob humorũ noſtri corporis in altum fugam: an ob meatuũ corporis ſenſum fugientium rationẽ immutatã, hoc accidit. Pari ratione in alui vrinæq; recrementis fieri exiſtimandum eſt.

70. Cur in febri cum fluore correptis, quãuis tranſpiratio digeſtióve adſit, & eorum quæ in corpore tenentur, excretio, calor tamen his ſuccenditur, pulſúsque fit magnus? Quoniam materia quæ corpus obſidet, multùm attenuata, difflatio fit. Porrò ex tranſitu excrementorum & affrictu, calor quiſpiam excitatur. Non tamen dicimus quos cum profluuio febris affligit, ſimilem cum his obtinere calorem, quibus adſtrictum eſt corpus, atque adeò nec pulſum, ſed comparatione facta cum ſanis. Huius rei conſtabit tibi documentum è balneantibus, aut corpus exercentibus: quippe quibus laxiores redduntur meatus, eóſque obſidentes vicini humores tenuãtur, manifeſtéque difflantur, calórque & fit, & eſt maior quàm ſecundum naturam:

turam:et pulſus vehementior, magnitudinémque obtinet : nam ſegnis torpidúſque motus, & grauitas labefactata virtute & debili prouenit.

71. Cur febrientes cibum difficulter contineant? An quòd appetentia conſiſtat in ſymmetria quadam oſculorum ſtomachi & etiam ventriculi, quam ſymmetriam integram conſtare, ſiue hæc oſcilla meatúſque diducátur, ſiue claudantur, ratio poſtulat.

72. Cur in cholera conuellátur contraháturque & refrigerentur extremæ corporis partes, pulſúsq; adſit obſcurus? Quoniam ſpiritus impetu elatus, propter tenuitatem partium, qua ventriculus illis eſt præditus (habet nanq; eum mirè calidum) latenter diſſlatur. Vnde fit, vt et torpore corripiantur: torpent autem quæ ſpiritus priuantur vehiculo. Extrema porrò refrigerãtur & contrahuntur: propterea quòd in iſtis calidum natiuum ad ventriculum commeat, ob illius partium tenuitatem.

73. Quá ob cauſam aquas extimeſcunt hydrophobi (quos à rabido cane morſos dicimus) & pudendum cum hypochondriis ſimul illis intenditur: intremiſcunt etiam, ac conuulſionem patiuntur, adeóq; delirant, vt canum ritu latratum edant? Conuelluntur certè & tremunt, ob conſenſum oris ventriculi cum ner-

uorum genere. Eadem quoque de cauſa tentigine pudendum illis erigitur: nam hydrophoborum & conſtitutio & affectus eſt, obſtructio quædam ſtomachi & ventriculi. Deſipiunt verò, quoniam vitiatus ad ventriculum & ſtomachum humor defertur, cuius pars quædam ad cerebri inuolucra exhalat, vbi morá trahens, mẽtis alienationem inuehit. Deinceps ſiti torquentur: quia morbi ſubſtantia in exilibus poris conſiſtit: quoties itaque bibunt, aqua, vt quæ tenuium eſt partium, exiguos ſubeundo poros, obſtructiones auget: at enimuerò cibus ſolidus non faceſsit his negotium, meatus enim patientes haud aſſumunt illas ciborum coagmentatas moles. Præterea quod non bibentes, aquã tamen exhorreſcunt, in cauſa eſt, organorũ ſenſus imaginatio: nam qui potat, ſimul & videt, & potat. Viſus autem ab aqua commòtus, eodem momento & ſpiritum qui in ſtomacho eſt, commouet: qui à bibente motus, viſum itidem permouet, vti priùs ab aqua fuerat. Ex hiſce in orbem motuum vicibus, inoleſcit quidam vſus & coëxercitatio, vt quamuis non potetur aqua, ſpiritum tamen in ſtomacho percellat atque commoueat, quemadmodùm paulò antè à bibente turbidè commouebatur. Quapropter obnupto vultu bibunt, quoniam altera receſsit motus actio. Præter hæc probabilis eſt ratio,

vene-

venenum stomachi poris insidere.

74. Cur laborantes cruditate,vitiati alimẽti ructum emittunt? Quoniam ob exhibiti cibi copiam, maior se æstus in ventriculi sinum ingerit,qui velut innatans cibum vitiat,& viroso nidore non inanes ventriculi cauernulas, sed ipsum sinum imbuit.

75. Cur quos capitis infestãt dolor, vt obtusam habent oculorum aciem, ita lachrymãtur asiduè? Quia dum ad caput defertur materies (semper enim ad affectum ea locum repit)bona eius pars ad oculos se confert,îdque optimo iure obnictandi aperiendîve necessitatem. An quidem lachrymantur quia magna sit partium illarum tenuitas, quæ fit ob continuũ oculorum motum. An verò lachrymantur,ob materiæ eas parteis onerantis multitudinem. An certê visus illis hebescit, quoniam spiritus naturalis, qui per visoriorum meatuũ canaleis penetrat,ob materiæ affluentis admixtionẽ & consortium,turbidus redditur.

76. Cur aurium tinnitus extante capitis dolore redduntur? Quoniam spiritus auditorius ab obstaculo iis in partibus hærente percellitur. Porrò obstaculum illud est, coagmentum quoddam in insensibilibus poris, ex obstructione natum.

77. Cur capite dolentes plus sentiant do-

loris, iam expergefacti? Quoniam moto capite, maior sequitur materiei affluxus, obstructionésque adauget.

78. Qua ex causa pulsus deficit atque intermoritur? Quoniam morbo iam in malignam conditionem conuerso, spiritus ab arteriis ad exiles affectarum partium angustias retrahitur.

79. Cur qui insaniunt, delira & loquuntur & agunt? Quoniam spiritu animali, propter impedimentum & obturationem pororum, qui in partibus spiritum illum conficientibus sunt, difficilis patet commeatus. In cerebro namque, mébranísque illius & quæ indè nascuntur propaginibus, affectus consistit: quare iis pręter naturam habentibus, phantasias quasdam & spectra videre arbitrãtur, vt quæ non sunt, esse existiment: quæ non stant, stare credant: haud absimili, cũ Arquato morbo laborãtibus, affectionis genere. Hi etenim propter pororum in oculis obstructionem, similem quoque ex iis quę cernunt, imaginationé concipiunt: cũcta siquidem è viridi flaua illis apparent.

80. Cur melancholici iracundi sint, animóque facilè succumbant? Quandoquidem in ventriculo & extrema gulę parte morbus consistit, quâ ori ventriculi committitur: illuc siquidem vitiosorum humorum sentina colligitur,

tur, vndè prædictorum affectuum causa proficiscitur. Notum id fit è natura quidem sanis, à cibo tamen abstinentibus. Hinque in affatu morosiores euadunt. Quin & isti quos aquæ cruciat metus (hydrophobicos vocitant) alimoniam ferè detrectant, vtpote suspiciosi formidolosique.

81. Cur resolutorum membrorum alia tendantur, alia conuellantur & contrahantur? Quoniam morbus sensum fugientium meatuum ratione nascitur. Quando itaque per longum vasorum incidit præclusio, membrũ resolutum tenditur: at idem conuelletur, vbi pori obliquè clausi concidunt.

82. Cur difficulter spirãntes, sibilo non absimilem vocem reddãt? Quoniam morbus ipse est præclusio atq; compressio inanium pulmonis fistularum: per angustũ autem foramẽ dùm fertur spiritus, talis redditur sonus. Occurrunt & illis tusses ob calorem ex affrictu cõcitatum, pluscula corpusculorum mole in circulorũ gutturis (bronchos appellant) intercapedines impacta: iisque deinde à spiritu simul verberatis.

83. Cur difficulter spirantes, recti, minùs ęgrè spiritum ducant, quàm recubantes? Quia gutture per consensum laborante, vti spiritus infestat illisu, ita secum vnà thoracem attollit.

84. Cur in rupturis ex ictu natis, abdomen non rumpitur, etsi ab exteriori sit parte: quum ab interiori membrana prætensa, quam peritonæum vocant, rumpatur interim? Causa huius est, ipsa partium natura. Abdomen etenim carnosum est: Peritonæum verò ductili tensione riget: quare quum ictui resistit, scinditur. Istud idem in ossiũ fracturis, etiam citra vulnus commissis, videre est.

FINIS.

AD LECTOREM.

Facturus mihi operæpretiũ ſum viſus,amice lector,ſi aſpergines mendarum aliquot inſigniorum,huic illitas libello, partim pro ingenioli mei modulo reſtitutas, partim ex autographo adnotatas,obiter in calce libri,ad lectionis interpretatio niſq; probandã fidem,adnotarem. Nam quum mendæ inuehi ſoleãt, aut deſcribentiũ φαυλῶντε ϗ ὀυκ ἀντιβαλλόντων, vt inſimulat Strabo,incuria: aut dũ naſutior quiſpiam pro libidine figit atq; refigit,& mutat quadrata rotũdis(quod iuris olim Cynęthus Chius in Homerum ſibi ſumpſit, & in Ariſtotelem Tyrãnion)vt iam demus vtrunq; paſſum eſſe hunc autorem : nolim tamen poſtremum hoc in me cadere,ac propterea malui ſartam tectámq; nominis innocentiam, indicando errorum occaſiones,mihi conſtare: quàm temerè immutando,in infamiæ ſcopulos impingere. Tu interim hæc ipſa,qualiacunque ſunt,à me obſeruata, pro iudicii tui norma excute, ac citra inuidiã maleuolentiámque perpende.

Vale.

Numerus non paginis, sed problematibus respondet.

4. πόρους τὸ παρὰ φύσιν ὑγρόν, manu scripti exemplaris fides contrario sensu κατὰ φύσιν legendum clamat.

6. καὶ μὴ ἔχειν ἐπὶ &c. lego constanter, μὲν, pro μὴ. Ibidem, ἐκκρεμαμένων δὲ τῶν, autographum habet non inconcinnè, ἐκκρεμῶν δὲ ὄντων τῶν &c.

8. διὰ ἄρα μᾶλλον ἐστὶ χαλαρὸς ὁ ὕπνος, in autographo rectius activè χαλαστικός: quemadmodũ & paulò post eodem in probl. οὐ λέγομεν εἶναι χαλαρὸν διὰ τὸ, &c. ubi identidem χαλαστικὸν in autogr. est. Ibidẽ, ἡ δίψα καταξηροτάτη γίνεται, lege, κατὰ ξηρότητα.

10. ἐπικινδυνότατα μὲν τὰ περὶ &c. rectius cum autographo ἐπικινδυνότερα leges.

13. ὅτι μετὰ τῆς ὑπερκειμένης περὶ καθαρῶν. Ita habent codices & manuscriptus, & vulgatus, sed q̃ bene nescio: ego postposita corũ fide, dilucidiori saltem sensu, περὶ κάνθων lego, in angulo nanque oculi, Celso teste, unguis oritur.

15. ἐπιγίνεται λόγῳ τινὶ μετὰ συγκρίσεως, reclamantibus exemplaribus una voce μετασυγκρίσεως lego: similiter id quod sequitur, περὶ καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ γεγενημένην μετὰ σύγκρισιν μετρίαν ὠφέλειαν παρακολουθεῖν συμβαίνει, paulò aliter legendum autumo & restituendum, περὶ καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ γεγενημένην μετασύγκρισιν μετρίαν εἶναι, ὠφέλειαν παρακολουθεῖν συμβαίνει. Est aũt μετασύγκρισις Methodicorũ vocabulũ, quo expulsionẽ ex alvo materiei, seponente naturæ iudicio factam notare uidẽtur: poßis fortasse cum Celso evocationem humorum dicere.

Metasyncrisis.

17. ὀφθαλμὸς ὀφθαλμῷ συμπάσχει, desiderari uidetur, μὴ τὰ ὦτα, uel eiusdem sententiæ formula.

24. ἀλλ' ὅτι διὰ τὸ αὐτὸ, lego διὰ τί, τὸ αὐτό.

25. ὥσπερ ἐπὶ τῆς μετὰ ἀράξεως κρουνιζομένων, archetypum exemplar habet μετ' ἐπαφράξεως: & linea sequenti mutilè, διὰ τὴν ῥάξιν, ita ut legendum fortè sit, μετ' ἐπαράξεως, hoc est, cum impressione & elisu: & ἐπάραξιν. Locus est non parum difficilis.

26. συμβαίνει ἠρέμα ἀποσυλᾶσθαι &c. uidetur deesse τὰς ὕλας, uel simile qd. Ibidẽ, καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιδέχεσθαι, rectius secundũ autographũ, ἐπέχεσθαι leges. Ibidẽ, ὡς καὶ διὰ τοῦτο τὴν σωτηρίαν γίνεσθαι, uitiosa lectio est, quare aut addenda est negandi particula, μὴ, aut loco σωτηρίαν cõgruo sensu, βαρύτητα, substituemus. Id enim & ra

tionis

tionis postulat ἀκολουθία, & efflagitat Aristot. autoritas, sectione 5. problem. 9. Posses fortasse non alieno sensu legere σωρείαν, ut intelligat ex uiolento motu congerie humorum caput onerari.

28. Διὰ τὸ μερίζεσθαι συμβαίνει. autog. Διὸ ἡ μερ. habet: & lin. sequenti, καὶ τοῦτο ὅτιον συμβαίνει διὰ τὸ ὑποθλίψ. &c. autogr. habet, pro διὰ, δίχα, ut & uerti.

30. προπαθεῖαι γίνονται, locus hic tacitè nescio quid mussare, ac λειποταξίου προσκαλεῖν dictionem unam aut alteram uidetur. Quocirca haud alieno sensu attexuisse in interpretatione Latina mihi uideor mentionem inappetentiæ: quippe quæ inter morbi primordia siue procemia cōnumeratur, & de qua loqui uelle, nemo non assenserit. Ne igitur meo iudicio haud errauerit fortasse qui leget, προασιτίαι.

32. Istud probl. ut Græcè legitur, prima fronte falsi nomine laborare, nedum legenti negotium facere, sunt qui autumant, existimantes dulce amarescere, amarum tamen in dulce retrogrado ordine redire non posse: itaque inuersa nonnihil uerborum serie, hoc pacto sarcire uolunt, διὰ τί αἱ κυψέλαι φύουσαι γλυκεῖαι, πικραὶ γίνονται ἐπὶ τῶν ἀποτελουμένων, quorum ut sententiæ non accesserim omnino, ita lubentius ἐπὶ τῶν ἀποτελουμένων, quam τῶν ἀπελλυμένων, cum Martino æditimo meo, Medianæ doctore, cum ingenio, tum iudicij integritate nulli secundo, legerim, seruato dictionis, ut habet, filo. utut est, huius probl. διάπραξια haud ad stomachum facit, quamuis & in aßignandis causis ipse autor interdū mihi parùm probetur, ut & problematographorum plerique.

36. ἐν τῷ παρμὸν ἐρεθίσει τὰ σώματα: τῷ ἐρεθίσαι legito, quēadmodū est in autographo.

38. ἔσωθεν φαίνεται σὰρξ τοῦ ἐκπειρωθέντος ὀστέου &c. codex manu scriptus habet, ἐμπορπίσαντος, non absque manifesti erroris indicio: fortasse haud alienum fuerit legere ἐμπορπωθέντος, minùs detruncata aut etiam detorta uoce, quam eius uice, τὸ ἐκπειρωθέντος, ingerere, præsertim si sententiæ nihil decedat, nimirū sumpto uocabulo metaphoricé à fibularum immißionis similitudine.

41. τὰ ἀριστερὰ παραλύεται, loco παραχλύεται, eodem licet sensu, cum autogr. παρίεται legas, sua ut autori integra reddatur dictio. Pari ratione in fine eiusdē probl. in locum τοῦ, τὸ ἀνάπαλιν irrepsit, istud in uulgato codice, τὸ ἐναντίον, quantumuis ἰσοδύναμον.

42. ἐπὶ τὴν πρῶτον ὑπερμένον μέρος, in autogr. additur, τὸ, &

 clarius

clarius ita, ἐπεὶ δὲ τὴν τρῶ. &c.

57. Διὰ τί σημεῖον πωρωθέντων ὀστῶν, &c. Locus iste in archetypo exempl. dilucidior est paulò & integrior, hoc modo, διὰ τί, σημεῖον πωρώσεως ὀστῶν ἐστὶ τὸ, τὰς ἐπιδεσμίδας. &c. Ibidem, ῥανὶς τοῦ αἵματος θλίβῃ, uide an poßit debeatue legi ῥανίδας in accusandi casu.

60. τὸν κραταιότατον ὑμενώδη ἠρεμεῖν, &c. in autogr. ὑμενώδη non est adscriptum.

61. δύσκαπνον δὲ αὐτοῖς ἐστὶ τὸ σῶμα, lego δύσπνουν δὲ, &c. Ibidem pòst, ἀλλὰ περὶ σφίγξεως ἀνεθείσης, in manuscripto exẽpl. quod unicum nobis fuit, & bene mendis aspersum, uisuntur aliquot adulterini cõmatis uerba, haud scio quo sensu quóue dictionis filo cõstituta, hæc nimirũ, δῖος ἐστὶν ἐκτὸς ἀνεπισκοτήτως βλέπετι. Quæ ideo uisum est adnotare, ut feliciorem quis nactus genium, aut codice adiutus emendatiori, locum integrum sarcire queat.

62. ἐκ κεκραμένου ἄγαν ὕδατος καὶ ψυχροῦ συνεάν, loco ψυχροῦ legendũ suspicor ὄξους: ista enim oxycrati miscella est. Ibidem, μᾶλλον φοινίσσοντι, in autogr. additum est τοὺς τόπους.

63. κἂν τὸ θαλάσσιον ἀνιμίσκῃ, autogr. addit, αὐτὸ τὸ θαλ. Ibidem, τὸ δὲ λεπτὸν καὶ γλυκὺ, ὡς ἐκ μεγάλων συνεσὼς ὄγκων. Videtur repugnare rationi locus, quare ad plenam sententiæ perfectionem, desiderari inoculationem aliquot uocum crediderim, ita ut simile quid desit, ὡς καὶ ἐξ ἐναντίου τὸ θαλάττιον, ἁλμυρόν: ratio subsequatur, ὡς ἐκ μεγάλων συνεσὼς ὄγκων. Vt nanq; crassarum aliquid sit partium, in tenue, ac propterea dulce non congruit, utpote terreũ minimè, quod uel ex sequenti constabit problemate, nisi fortaßis ea uerba (ὡς ἐκ μεγάλων συνε. ὄγκων) περιττεύειν atq; idcirco obelisco iugulanda censeas.

64. Problema istud an ueritati sit consonum, tecum expende lector. Nam uidetur illi reclamare & ratio (quo etenim magis ad tertias decoquitur, hoc inspissabitur amplius strigmentitia craßitie, salisq; pars craßior subsidet, exhalante, atq; in fumũ se resoluente tenuiori) & salis strues è marinæ aquæ salsugine coctura conficientiũ experientia, diuersum quid dictura, ut opinor, fuerit: ni de aqua per expiratum guttatim in metam collecta, loqui illum statuamus, quod tamen non existimo.

66. ἀπὸ περὶ τοπικῆς πυρώσεως, autogr. ὑπὸ habet.

68. ὄγκοις

68. ὄγκοις εὐπρεψίας οὔσης, suspecta est mihi hæc lectio, ut adulterata, quare bona ratione uideor mihi legere, τῆς ἐξίψεως, & commodo sensu: facilis aũt in literis affinibus lapsus est.

70. γίγνεσθαί τε καὶ εἶναι πλείονα κατὰ φύσιν: fortasse legendũ addito, ἢ, διαζευκτικοῦ, aut articulo, τὴν, hoc modo, πλείονα ἢ, uel τὰ κατὰ φύσιν.

71. Διὰ τί πρὸς τὴν τροφὴν οἱ πυρέξαντες ἀκορέστως ἔχουσιν; Quid si sensui fidei arbitro, simul & rationi seruientes, pro ἀκορέστως legamus, uti & uerti, ἀχωρίστως, prono alioqui lapsu, uel ἀφορήτως.

72. ἔνθεν καὶ διαρκοῦσι, ναρκᾷ δὲ &c. Codex manuscriptus habet, διαρκῶσι, ego ναρκῶσι constanter lego.

73. ἀπεργάζεται τὰς ἐκπνοάς, legendum censeo contra exẽplarium fidem, ἐκνοίας, hoc est, dementiam.

75. διὰ τί οἱ κεφαλαλγίαν, manusc. habet κεφαλαίαν.

79. ὅτι δυσωδία τοῦ ψυχικοῦ πνεύματος &c. lego, quis uterq; repugnet codex, per, ο, δυσοδία, non per, ω, δυσωδία, quid enim spiritui animali cum graueolentia est commune usq̃?

83. κατὰ τὸ πνεῦμα συμβάλλει καὶ τὸν θώρακα συνδιεγείρειν αὐτοῦ. legendum arbitror secundũ autographi fidem, καθὰ τὸ πνεῦμα συμβάλλει καὶ τὸν θώρακα συνδιεγείρει αὐτοῦ.

Adiectum erat in calce autographi, problema ad Criticos planè relegandum, de discrimine inter τὴν ἄμμον καὶ ψάμμον, nihil ad præsentis operis colophonem faciens. Sed id rectè Iac. Tusanus, ut est uir magni iudicij, numero summouit, ac ueluti superfluam molem, ut erat, resecuit. Si quæ reliquæ in excuso olĩ typis exẽplari supersunt mendæ, quæ certè sunt: eæ ipsæ, quoniam facili characteris alicuius immutatione restitui ab oculato lectore queunt, studio sunt à nobis omissæ, ne inutili segete latiùs chartas occuparent. Siquidem istud sat egimus modò, ut ἀξιοχρεώτερα uitia commonstrando, ea à nostra uindicaremus translatione. Vale lector candide.

FINIS.

Fo.24.lin.8.lege,ratione. Fo.29.li.4.pro molem,lege,fulturam.Fo.44.li.10.spiritui.Fo.49.li.29.pro ,τῇ,le.tu.

